

KYRKSLÄTTS KOMMUN

**MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET FÖR
SKOLELEVER
VERKSAMHETSPLAN**

Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen 2019

INNEHÅLL

1. PRINCIPER FÖR ORDNANDE AV VERKSAMHETEN	3
1.1 Verksamhetstid och verksamhetens omfattning	4
1.2 Sätt att ordna verksamheten	5
1.3 Ansökan till verksamheten och antagningsgrunder	6
1.4 Kundavgifter	7
2. KOORDINERING AV VERKSAMHETEN	7
2.1 Samarbete med andra förvaltningar	8
2.2 Samarbete med serviceproducenterna	8
2.3 Samarbete med hem och skolor.....	9
3. MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH INNEHÅLLSMÄSSIGA BETONINGAR.....	10
3.1 Innehållet i målen och förverkligande av dem	10
3.1.1 Sund självkänsla.....	10
3.1.2 Goda sociala färdigheter.....	12
3.2 Verksamhetens innehåll och planering av verksamheten	13
4. UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN	14

VERKSAMHETSPLAN FÖR MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET

Morgon- och eftermiddagsverksamheten för skolelever är avsedd för eleverna i årskurserna 1 och 2 samt för elever i de övriga årskurserna vilka har beslut om särskilt stöd enligt lagen om grundläggande utbildning. Vid ordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet tillämpas följande bestämmelser och beslut:

- Lag om grundläggande utbildning 628/1998
- Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn 504/2002
- Statsrådets förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet 986/1998
- Utbildningsstyrelsens föreskrift 1/011/2011 *Grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever*
- Kyrksläotts kommunfullmäktiges beslut 23.6.2004 § 80 "Igångsättande av i lagen om grundläggande utbildning avsedd morgon- och eftermiddagsverksamhet 1.8.2004, ändring i instruktionen för bildningsväsendet, ändring i budgeten 2004"
- Bildnings- och fritidsnämndens (tidigare bildningsnämnden) riktlinjer för och beslut om verksamheten, samt kommunens plan för barns och ungas välfärd.

Bestämmelserna för verksamheten och verksamhetsplanen är bindande för alla som deltar i att genomföra verksamheten. Verksamhetsplanen är avsedd att stöda genomförandet av morgon- och eftermiddagsverksamheten.

1. PRINCIPER FÖR ORDNANDE AV VERKSAMHETEN

Bildnings- och fritidsnämnden har beslutat om principer för eftermiddagsverksamheten 12.12.2018 § 68. I principerna har besluten gällande ordnande av eftermiddagsverksamheten sammanställts. Besluten gäller bl.a. verksamhetens omfattning, ansökan till verksamheten och antagningsgrunder som beskrivs nedan under respektive rubrik.

1.1 Verksamhetstid och verksamhetens omfattning

Under skolans arbetsår erbjuds endera ungefär 570 eller 950 timmar eftermiddagsverksamhet mellan kl. 12 och kl. 17 för varje barn som deltar i verksamheten. Ett barn kan delta i verksamheten antingen varje skoldag (verksamhet hela veckan) eller högst tre dagar per vecka (verksamhet en del av veckan). Under skolornas lovtider (höst-, jul- och sportlov) ordnas inte eftermiddagsverksamhet. Lovtiderna påverkar inte storleken på den månadsavgift som uppbärs för eftermiddagsverksamheten.

Inom den lagstadgade eftermiddagsverksamheten är målet för verksamheten då ansökan om platser inom verksamheten börjar att verksamhet erbjuds i alla skolor eller i deras närhet. Minimiantalet barn för att bilda kommunala eftermiddagsklubbar är 10 barn som anmält sig till en klubb med en klubbhandledare. I serviceproducenternas eftermiddagsklubbar kan minimiantalet barn vara mindre om serviceproducenten kan ordna verksamhet för gruppen. Målet för gruppstorlek per ledare är max 13-15 barn. När grupperna bildas beaktas de lokaler som finns till förfogande, ledarnas behörighet och erfarenhet och efterfrågan på servicen. I grupper där det finns barn i behov av stöd kan gruppstorleken per ledare vara mindre.

Behörig som ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten är den som 1) har avlagt för uppgiften lämplig högskoleexamen, examen på institutnivå, yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, yrkesexamen eller specialyrkesexamen och som har i samband med utbildningen inhämtad eller genom erfarenhet visad förmåga att arbeta som ledare i en barngrupp eller 2) har behörighet att meddela klassundervisning, förskoleundervisning, specialundervisning eller ämnesundervisning eller som elevhandledare.

Målet är att det i varje grupp åtminstone finns en ledare (ansvarig ledare) som uppfyller behörighetskraven. Arbetsgivaren är ansvarig för kontrollen av den brottsliga bakgrunden hos den anställda samt för introduktionen till verksamheten. Ledarna i eftermiddagsverksamhet som verkar i skolorna bör känna till skolans säkerhets- och räddningsplaner. Ledare i alla enheter för eftermiddagsverksamhet bör känna till närskolans plan för förebyggande av mobbning.

1.2 Sätt att ordna verksamheten

Bildningsväsendet svarar för att morgon- och eftermiddagsverksamheten ordnas och genomförs enligt de bestämmelserna som gäller för verksamheten. Verksamheten genomförs av föreningar, företag och andra samfund i kommunen. Servicen skaffas genom bidrag till serviceproducenterna. Vid anskaffningen tillämpas de av bildningsnämnden fastställda villkoren för beviljande av bidrag. Morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas under vissa förutsättningar och i begränsad utsträckning även som privat eller kommunal familjedagvård i dagvårdens regi.

Morgon- och eftermiddagsverksamhet för gravt handikappade elever eller med omfattande inlärningssvårigheter ordnas i samarbete med vård- och omsorgsväsendets handikappservice. Verksamheten ordnas i samband med den övriga eftermiddagsverksamheten. När elever med beslut om särskilt stöd deltar i verksamheten kan ett skolgångsbiträde vid behov komma med barnet från skolan till eftermiddagsverksamheten för att stöda hela gruppen. Inom eftermiddagsverksamheten fungerar serviceproducenterna som arbetsgivare för eventuella skolgångsbiträden.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten kan utgöra en del av stödet för elevens lärande och skolgång. Planen för elevens lärande som används under det intensifierade stödet samt den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas (IP) som används under det särskilda stödet, innehåller i dessa fall beskrivningar av elevens deltagande i morgon- och eftermiddagsverksamheten samt av samarbetet med den som ordnar verksamheten. I dessa fall är morgon- och eftermiddagsverksamheten avgiftsfri för eleven.

Om möjligt ordnas eftermiddagsverksamheten antingen i skolans egna lokaler eller i andra lämpliga lokaler i skolans näromgivning. Lokalerna skall vara godkända av kommunen. Om verksamheten måste ordnas på ett sådant avstånd från skolan vilket förutsätter transport, svarar vårdnadshavarna för att barnen får skjuts till eftermiddagsverksamheten.

Serviceproducenterna svarar för barnens försäkringar, mellanmål och för anskaffningen av den utrustning och det material som behövs i verksamheten.

1.3 Ansökan till verksamheten och antagningsgrunder

Samtidigt med informationen om anmälan till skolan för följande läsår informeras om ansökan till eftermiddagsverksamhet. Bildningsväsendet informerar om ansökningstidtabellen, tar emot ansökningarna, gör antagningsbesluten och postar dessa till barnens vårdnadshavare.

Enligt förvaltningsstagan beslutar bildnings- och fritidsnämnden om antagningskriterierna gällande morgon- och eftermiddagsverksamheten. Platserna i eftisverksamheten fördelas bland **dem som ansökt om plats inom ansökningstiden** i följande ordning:

1. Elever som har ett utlåtande om behov av eftisverksamhet av en sakkunnig eller som haft behov av intensifierat stöd i förskoleåldern. I sådana här fall är eleven ändå inte automatiskt berättigad en plats utan behovet bedöms fall för fall
2. Elever i årskurs 1 som behöver plats hela veckan
3. Elever i årskurs 1 som behöver plats en del av veckan
4. Elever i årskurs 2 som behöver plats hela veckan
5. Elever i årskurs 2 som behöver plats en del av veckan

Ifall det inte finns tillräckligt med platser i eftisverksamheten för jämställda sökanden, lottas platserna ut. Antagningskriterierna berör inte elever, som har beslut om särskilt stöd, eftersom man strävar till att erbjuda dem alla en plats i eftisverksamheten. Familjens behov av socioekonomiskt stöd kan från fall till fall bedömas vara ett kriterium för att få plats i verksamheten. Ansökningstiden gäller även dessa elever.

Ifall det blir platser över, placeras **de som ansökt om plats efter ansökningstiden** i den ordning som anges i antagningskriterierna. Sökande som ansökt om plats efter att besluten fattats eller senare under läsåret placeras i eftisarnas grupper eller köer i den ordning som kriterierna anger. Av de sökanden som är jämställda enligt antagningskriterierna och hör till gruppen av dem som ansökt om plats efter utsatt tid beviljar man plats till den sökande vars ansökan har inkommit först.

En plats beviljas inte, ifall den ena eller båda vårdnadshavarna sköter sitt barn under

skolåldern hemma. En plats i eftermiddagsverksamheten kan i vissa fall av särskilt motiverade skäl som beror på behovet av socioekonomiskt stöd beviljas om vårdnadshavaren sköter sitt barn under skolåldern hemma.

Ifall morgonverksamhet ordnas berör principerna för eftermiddagsverksamhet också morgonverksamheten gällande ansökning om plats och antagningsgrunder.

1.4 Kundavgifter

Enligt lagen om grundläggande utbildning § 48 f får månadsavgiften för eftermiddagsverksamhet för 570 timmar uppgå till högst 120 euro och för 760 timmar 160 euro. I Kyrkslätt är månadsavgiften för verksamhet för en del av veckan 100 euro och för hela veckan 155 euro.

Avgiften uppbärs för varje sådan månad då barnet deltar i morgon- eller eftermiddagsverksamheten. Om barnet på grund av egen sjukdom inte kan delta i verksamheten under en längre tid än 10 dagar under en kalendermånad, tas endast hälften av avgiften ut. Om en frånvaro som beror på egen sjukdom pågår en hel kalendermånad, tas ingen avgift ut. Deltar barnet av någon annan orsak inte i verksamheten under en hel kalendermånad, tas i avgift ut hälften av månadsavgiften.

Månadsavgiften för den som deltar en del av veckan är hälften av 100 euro i sådana fall, när barnet på grund av sjukdom kan delta högst i hälften av de verksamhetsdagar som det erbjuds under kalendermånaden i fråga. Rabatten förutsätter sjukintyg.

2. KOORDINERING AV VERKSAMHETEN

Bildningsväsendet svarar för planering, utveckling, organisering och koordinering av verksamheten samt informerar om verksamheten på kommunnivå.

2.1 Samarbete med andra förvaltningar

Bildningsväsendet samarbetar med vård- och omsorgsväsendets handikappservice för att ordna eftermiddagsverksamhet för elever i behov av särskilt stöd.

2.2 Samarbete med serviceproducenterna

Samarbetet med serviceproducenterna för eftermiddagsverksamheten är kontinuerligt och aktivt och verksamheten utvecklas i samarbete med dem. För att verksamhetsmålen skall nås, ordnas det vid behov träffar och möten antingen enskilt eller gemensamt för alla serviceproducenter under läsåret. En representant för kommunen deltar vid behov i enheternas föräldramöten och ledarmöten.

2.3 Samarbete med hem och skolor

Ett av eftermiddagsverksamhetens viktigaste mål är att stödja fostran i hemmet och skolan. Stödet för fostran i hemmet förutsätter att ledarna har en öppen och konfidentiell växelverkan med hemmen. Kontakten mellan ledare och vårdnadshavare skall vara en naturlig del av den dagliga verksamheten. Exempel på samarbetsformer mellan ledare och vårdnadshavare är regelbundna meddelanden, personliga samtal antingen ansikte mot ansikte eller per telefon, föräldramöten och gemensamma evenemang för vårdnadshavare och barn.

Stödet för fostran i skolan förutsätter ett fungerande informationsutbyte och ett tätt samarbete med skolan. Ledarna i alla grupper inom eftermiddagsverksamheten ingår ett samarbetsavtal med skolan varje läsår. I avtalet kommer man överens om informationsutbyte, samarbetsformer, användning av lokaler och utrustning samt om gemensamma regler och fostringsprinciper.

För att stödja barnets helhetsmässiga välbefinnande fungerar personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamhet tillsammans med personalen i den grundläggande utbildningen och elevvårdspersonalen i ett nära samarbete. Personalen i morgon- och eftermiddagsverksamheten får inte avslöja sekretessbelagda uppgifter om barnen eller deras vårdnadshavare eller överlåta sekretessbelagda dokument till utomstående. Uppgifter får ges ut eller dokument överlåtas endast om vårdnadshavaren gett sitt specifika samtycke till det. Personer som ansvarar för den grundläggande utbildningen och elevvården kan, till personer som ansvarar för morgon- och eftermiddagsverksamheten, överlåta uppgifter som är nödvändiga för att verksamheten ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. En ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten kan med vårdnadshavarens samtycke delta i elevvårdsdiskussioner som gäller barnet. Kommunen ska se till att personalen i morgon- och eftermiddagsverksamheten görs förtrodda med de bestämmelser som berör behandling av personuppgifter, sekretess och tystnadsplikt samt skyldigheterna enligt barnskyddslagen.

3. MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH INNEHÅLLSMÄSSIGA BETONINGAR

Enligt *Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten för skolelever* är det allmänna målet för verksamheten att stödja hemmens och skolans fostrande arbete samt barnens känslomässiga och etiska utveckling. Verksamheten ska också främja barnens välbefinnande och jämlikheten i samhället, förebygga utslagning och öka delaktigheten.

Riksomfattande mål för verksamheten är

- att stödja hemmets och skolans fostrande arbete
- att stödja känslolivet och den sociala utvecklingen
- att stödja den etiska utvecklingen
- att främja delaktigheten, öka jämlikheten och förebygga utslagning

Eftermiddagsverksamheten skall erbjuda barnen mångsidiga möjligheter att delta i handledd verksamhet och stimulerande aktiviteter samt att vila i en lugn omgivning, under övervakning av en yrkeskunnig och för uppgiften lämplig person.

3.1 Innehållet i målen och förverkligande av dem

Vid genomförande av de riksomfattande målen för morgon- och eftermiddagsverksamheten betonas i Kyrkslätt följande allmänna fostrande:

- sund självkänsla
- goda sociala färdigheter

3.1.1 Sund självkänsla

Den sunda självkänslan hos ett barn baserar sig på fysiskt, psykiskt och socialt välmående.

Fysiskt välmående

Eftermiddagsverksamhetens mål är att stödja och hjälpa barnet att tillägna sig en positiv inställning till motion. Inom motionen i eftermiddagsverksamheten betonar man frivillighet, glädjen att röra på sig samt gemensamma upplevelser och undviker överdriven tävlingsanda. Utgångspunkten för motionen i eftermiddagsverksamhet är vardagsmotion såsom vandring i naturen, löpning, klättring, gungande, hoppande, fysiska lekar och bollspel. Eftermiddagsverksamheten kan även omfatta handledda motionsstunder och idrottsgrenar såsom friidrott, gymnastik eller musikgymnastik, boll- och klubbspel eller vintersportgrenar såsom skridsko- och skidåkning. Barnen måste ha möjlighet att röra på sig och vara ute varje dag då de deltar i eftermiddagsverksamheten.

Fysiskt välmående förutsätter också hälsosamma matvanor. Inom eftermiddagsverksamheten får barnet ett hälsosamt och mångsidigt mellanmål varje dag. Ledarna tillreder mellanmålet antingen själva eller beställer det från skolans eller daghemmets kök. Mellanmålstunden är en situation där det är möjligt att erbjuda barnen upplevelser om delaktighet: Barnen kan ges en möjlighet att delta i att laga mellanmålet, servera det och duka av. Liksom vid andra måltider, måste man också vid mellanmålet komma ihåg gott bordskick och matro. Inom eftermiddagsverksamheten äter man inte sötsaker, kakor, bakverk eller salta och feta matbitar utom i undantagsfall.

Till det fysiska välmåendet hör tillräcklig vila. I eftermiddagsverksamheten får barnet i mån av möjlighet varje dag koppla av antingen ensamt eller tillsammans med andra barn. Vila kan betyda enkel och avstressad samvaro utan någon speciell sysselsättning, t.ex. att ligga i lugn och ro, lyssna på en saga eller läsa själv.

Psykiskt välmående

Eftermiddagsverksamheten är barnets fritid. Målet för verksamheten är att ge barnet positiva upplevelser, erfarenheter av att lyckas och en känsla av att bli förstådd och accepterad som individ. Målet är att ledaren stödjer och handleder varje barn på ett sätt som motsvarar barnets utvecklingsnivå och behov. Ledarens uppgift i eftermiddagsverksamheten är att lära känna varje barn som individ, erbjuda barnet sällskap och närvaro av en vuxen, lyssna, diskutera, sporra barnet till självständighet och aktivitet samt ge uppmuntran och beröm för sådant som barnet är duktigt på. Målet är att

skapa en atmosfär av hänsyn och omsorg där det ges rum och tid för barnets egna erfarenheter och känslor.

Socialt välmående

Eftermiddagsverksamheten är gruppverksamhet vars mål är att stöda barnets naturliga glädje att delta och vara med och ge barnet en känsla av att höra till en grupp. Varje barn som individ är en fullvärdig medlem i gruppen. Som vuxen i gruppen bör ledaren i eftermiddagsverksamheten sträva efter att utnyttja gruppens växelverkan pedagogiskt genom att betona diskussioner i vardagliga situationer, behandling av konflikter på ett positivt och konstruktivt sätt och förlikning av dem. Ingen form av mobbning, våld eller diskriminering accepteras, och ledarens uppgift är att ingripa omedelbart och beslutsamt om sådan förekommer.

3.1.2 Goda sociala färdigheter

Målet är att barnet i eftermiddagsverksamhet lär sig sociala färdigheter, såsom att samarbeta med nya kamrater och ledare, kontrollera sina egna känslor och sitt beteende, respektera andras rättigheter, ta ansvar för sina egna handlingar, acceptera olikheter och visa tolerans samt hålla fast vid överenskomna regler. Varje grupp inom eftermiddagsverksamheten bör ha egna klubbregler eller ett klubbavtal, som komprimerat och enkelt beskriver den egna gruppens värdesättningar och verksamhetsprinciper. Reglerna hålls framme i klubblokalen. För att barnen skall förstå och ta till sig reglerna, borde de få möjlighet att delta när den egna gruppens regler görs upp. Reglerna kan gälla t.ex. säkerhet, vanor, beteende, hänsyn till andra eller inställning till miljön och naturen.

Barnets sociala färdigheter stöds också av de vuxnas exempel, dvs. beteendemönstret hos de vuxna i barnets omgivning, växelverkan mellan dem samt att de har gemensamt överenskomna förfaringssätt och fostringsprinciper. Vårdnadshavarna ansvarar i första hand ansvarar för barnets fostran. Skolan stödjer hemmets uppgift att fostra och ansvarar för elevens fostran och undervisning som medlem i skolgemenskapen. Såsom en av de vuxna i barnets vardag har ledaren inom eftermiddagsverksamheten ansvaret för att fostran i hemmet och skolan stöds. Målet är att skapa samarbete mellan hemmet, skolan och eftermiddagsverksamheten med utgångspunkt i öppenhet, förtroende och ömsesidig respekt. Ledaren för eftermiddagsverksamheten har för sin del ansvaret för att detta mål uppnås.

3.2 Verksamhetens innehåll och planering av verksamheten

Enligt *Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011* har morgon- och eftermiddagsverksamheten en egen innehållslig karaktär, för vilken mångsidighet, behovsriktning och frivillighet är utmärkande. Syftet med eftermiddagsverksamheten är att erbjuda motvikt till och stöd för skolarbetet och möjligheter till egen aktivitet och vila.

Enligt *Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011* ska morgon- och eftermiddagsverksamheten bestå av följande innehållsmässiga helheter:

- etisk utveckling och jämställdhet
- lek och samspel
- motion och utevistelse
- måltider och vila
- kultur och traditioner
- praktiska färdigheter och pyssel
- visuellt, musikaliskt, kroppsligt och verbalt uttryck
- mediekunskap
- vardagssysslor, livsmiljö och hållbar livsstil
- olika teoretiska och praktiska ämnen

När innehåll för verksamheten väljs, skall särskild vikt fästas vid lek, skapande verksamhet och positiva upplevelser. Innehållet skall bilda en ur barnets synvinkel mångsidig och balanserad helhet och bidra till att målen för verksamheten uppnås. Vid innehållsvalen skall de som genomför verksamheten också beakta skillnaderna mellan flickors och pojkars utveckling och olika behov samt de individuella behoven hos eleverna i behov av särskilt stöd. Inom verksamheten kan tid också reserveras för läxor.

När innehållen i verksamheten planeras, skall barnets intressen och idéer och så långt det är möjligt även vårdnadshavarnas önskemål beaktas. Barnens delaktighet i verksamheten främjas genom att de får vara med och planera verksamheten. Vårdnadshavarna informeras om verksamhetsplanen och om innehållet i morgon- och

eftermiddagsverksamheten. Utifrån kommunens verksamhetsplan utarbetar klubbarna sin egen enhetsspecifika verksamhetsplan.

4. UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN

Enligt lagen om grundläggande utbildning § 48 c skall kommunen utvärdera den morgon- och eftermiddagsverksamhet som den ordnar eller skaffar. Syftet med utvärderingen av morgon- och eftermiddagsverksamheten är att säkerställa att målen för verksamheten nås. Verksamheten utvärderas på följande sätt:

- kommunen deltar i extern utvärdering av verksamheten
- utvecklingen av kvaliteten på verksamheten utvärderas från bildningsväsendets sida minst vartannat år genom enkäter riktade antingen till hemmen, till serviceproducenterna och personalen eller till skolorna. Resultaten från utvärderingen publiceras.
- serviceproducenterna som anordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet utvärderar sin egen verksamhet varje läsår och skickar resultaten för kännedom till bildningsväsendet.